

KOMENDANT
NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ
im. Powstania Warszawskiego
02-148 Warszawa, ul. 17 Stycznia 23

NW-NK/16402/13

Egzemplarz nr 2

2013-08-26

Pan mjr SG Piotr LISIAK
KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
Warszawa-Modlin

SPRAWOZDANIE

z kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym
w Placówce Straży Granicznej Warszawa-Modlin,
05-102 Nowy Dwór Mazowiecki, ul. gen. Wiktora Thommee 1a.

Na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ zespół kontrolny w składzie:

- [REDAKTED] - starszy specjalista Wydziału Nadzoru i Kontroli Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie nr 25/WNiK/13 z dnia 15.04.2013 r. (kierownik zespołu kontrolnego);
- [REDAKTED] - Kierownik Sekcji Wsparcia Technicznego Wydziału Operacyjno-Śledczego Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie nr 24/WNiK/13 z dnia 15.04.2013 r.

przeprowadził w Placówce Straży Granicznej Warszawa-Modlin² kontrolę pozaplanową w trybie uproszczonym dotyczącą **pozyskiwania danych telekomunikacyjnych na podstawie art. 10b ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej**³.

Kontrola została zarządzona przez Komendanta Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej⁴, w związku z notatką służbową Zastępcy Komendanta NwOSG⁵ dotyczącą przeprowadzonych przez Sekcję Wsparcia Technicznego Wydziału Operacyjno-Śledczego NwOSG⁶ czynności w ramach nadzoru merytorycznego w zakresie pozyskiwania i wykorzystywania danych telekomunikacyjnych uzyskiwanych w placówkach Straży Granicznej leżących w terytorialnym zasięgu działania NwOSG.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej był Komendant PSG Warszawa-Modlin - mjr SG Piotr LISIAK.

Czynności kontrolne prowadzono w siedzibie kontrolowanego podmiotu oraz w siedzibie zarządzającego kontrolę.

¹ Dz. U. Nr 185, poz. 1092, zwana dalej ustawą o kontroli w administracji rządowej.

² Zwana dalej PSG Warszawa-Modlin.

³ Dz. U. z 2011 r., Nr 116, poz. 675, z późn. zm., zwana dalej ustawą o Straży Granicznej.

⁴ Zwany dalej Komendantem NwOSG.

⁵ Pismo nr 137/13 z dnia 3.01.2013 r.

⁶ Zwana dalej WOS.

Kontrolą objęto okres od 1.05.2012 r. do 31.03.2013 r.

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego, ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i odstępstw od wykonania czynności służbowych w ww. zakresie na podstawie przepisów ustawy o Straży Granicznej i poleceń Komendanta NwOSG, ocena nadzoru służbowego, a także zebranie informacji przydatnych do doskonalenia działalności w kontrolowanej tematyce. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto:

- 1) rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne dotyczące pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem realizacji ww. zadania Wewnętrznym Podziałem Zadań PSG oraz w zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy;
- 2) realizację czynności przez funkcjonariuszy SG wynikających z art. 10b ustawy o Straży Granicznej, w tym:
 - a. sposób postępowania przy wnioskowaniu do operatorów telekomunikacyjnych o uzyskanie danych retencyjnych;
 - b. ewidencjonowanie wniosków o uzyskanie danych retencyjnych od operatorów telekomunikacyjnych;
 - c. sposób postępowania z uzyskanymi danymi retencyjnymi po ich wykorzystaniu.
- 3) realizację polecenia Komendanta NwOSG - stosowanie algorytmu postępowania z danymi uzyskiwanymi od operatorów telekomunikacyjnych.

Zasady oraz tryb uzyskiwania danych telekomunikacyjnych określony został w art. 10b ustawy o Straży Granicznej. Zgodnie z ust. 1 dane uzyskiwane są w trybie:

- 1) pisemnego wniosku Komendanta Głównego Straży Granicznej lub komendanta oddziału Straży Granicznej albo osoby przez nich upoważnionej;
- 2) ustnego żądania funkcjonariusza posiadającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1;
- 3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej funkcjonariuszowi posiadającemu pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

W celu zapewnienia właściwego stosowania art. 10b ww. ustawy poleceniem Komendanta NwOSG z dnia 2.01.2013 r. wprowadzono algorytm postępowania z danymi uzyskiwanymi od operatorów telekomunikacyjnych⁷.

Zespół kontrolny pozytywnie z uchybieniami ocenił realizację zadań przez funkcjonariuszy PSG Warszawa-Modlin w zakresie problematyki poddanej kontroli. Powyższą ocenę ogólną kontrolowanej działalności uzasadniają przedstawione poniżej uwagi dokonane na podstawie ustaleń udokumentowanych w aktach kontroli.

Ustalono, że zadania w zakresie pozyskiwania danych telekomunikacyjnych realizowała Grupa Operacyjno-Śledcza⁸, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 4 wewnętrznego podziału zadań placówki⁹. Zadanie to nie zostało natomiast uwzględnione w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy faktycznie uzyskujących te dane¹⁰. W dokumentach tych nie wskazano, jako odrębnego obowiązku, żadnej czynności w zakresie problematyki poddanej kontroli (np. uzyskiwanie danych telekomunikacyjnych, prowadzenie rejestrów). Ujęto w nich uprawnienie osób do dostępu do systemów teleinformatycznych funkcjonujących w placówce zgodnie z posiadanymi

⁷ Pismo Fax nr 26/Nw-OŚ/13, zwany dalej *algorytmem postępowania z danymi*.

⁸ Zwana dalej GOŚ.

⁹ *Wewnętrzny Podziału Zadań PSG Warszawa-Modlin*. Akta kontroli, s. 8.

¹⁰ Akta kontroli, s. 10, 16, 19, 22, 36.

uprawnieniami do przetwarzania danych poszczególnych zbiorów udostępnionych przez operatorów, co w żadnym stopniu nie może być postrzegane jako obowiązek wykonywania poszczególnych czynności służbowych w tym zakresie. Może to stwarzać problemy podczas rozliczania funkcjonariuszy z realizacji tych zadań. Powyższe zostało potraktowane jako uchybienie, które nie przyniosło negatywnych skutków w działalności służbowej. Odpowiedzialność za powyższe ponosi bezpośredni przełożony, tj. Kierownik Grupy opracowujący szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy GOŚ. W celu właściwej realizacji czynności służbowych w zakresie uzyskiwania danych telekomunikacyjnych, w tym również określonych w *algorytmie postępowania z danymi*, w ocenie kontrolujących, zadanie to należy uwzględnić w szczegółowych zakresach obowiązków funkcjonariuszy.

Ustalono, że w okresie poddanym kontroli funkcjonariusze GOŚ nie uzyskiwali samodzielnie danych telekomunikacyjnych. Nie byli zatem zobowiązani do posiadania upoważnień Komendanta NwOSG, o których mowa w art. 10b ust. 1 ustawy o *Straży Granicznej*. Na dzień 31.03.2013 r. żaden z funkcjonariuszy placówki nie posiadał upoważnienia¹¹. Dostęp do systemów poprzez stosowną kartę od dnia 26.02.2013 r. posiadało 2 funkcjonariuszy¹². Dane telekomunikacyjne były uzyskiwane za pośrednictwem Sekcji Wsparcia Technicznego WOŚ na podstawie przesyłanych faksem wniosków.

W ocenie zespołu kontrolnego, pomimo, że liczba składanych przez Placówkę SG Warszawa-Modlin nie była znaczna, należy rozważyć samodzielnie uzyskiwanie danych przez funkcjonariuszy tej jednostki organizacyjnej (po uzyskaniu stosownych upoważnień Komendanta NwOSG). Usprawniłoby to sposób uzyskiwania danych, w tym skróciło czas ich otrzymania, a także odciążało WOŚ. Tym bardziej, że placówce przydzielono stosowne karty umożliwiające dostęp do systemów operatorów.

Z uwagi na nie uzyskiwanie danych, w PSG Warszawa-Modlin nie był prowadzony „Elektroniczny Rejestr wniosków o uzyskanie informacji od operatorów telekomunikacyjnych” oraz „Rejestr zrealizowanych wniosków”.

Ustalono, że PSG Warszawa-Modlin w okresie objętym kontrolą wystąpiła w 2012 r. o realizację 4 wniosków. W roku 2013 (do 31 marca) nie składano wniosków o dane retencyjne¹³. Do czasu wprowadzenia *algorytmu postępowania z danymi* przesyłane pocztą intranetową z WOŚ dane były zapisywane na dysku twardym, a następnie w zależności od potrzeb przenoszone na inne komputery za pomocą pamięci flash. Od dnia 3.1.2013 r. zostały one utrwalone na zarejestrowanym nośniku CD-RW¹⁴. Zgodnie z trybem przedstawionym w *algorytmie postępowania z danymi* (pkt 8 B) informacje powinny zostać zapisane na nośniku uniemożliwiającym ich skasowanie (CD-R)¹⁵.

W oparciu o wnioski oraz prowadzony w WOŚ *Elektroniczny rejestr wniosków* zweryfikowano wszystkie dane telekomunikacyjne zawarte na płycie uzyskane od operatorów w 2012 r. Wszystkie dane miały odzwierciedlenie we wnioskach. Zapis

¹¹ Akta kontroli, s. 47.

¹² W trakcie trwania kontroli Kierownik GOŚ poinformował pisemnie, że w PSG Warszawa-Modlin znajdują się 4 karty dostępu do systemów. Akta kontroli, s. 48.

¹³ Akta kontroli, s. 45.

¹⁴ DEIND Nw-Mo/35/13, RWD 29 poz. 3. Akta kontroli, s. 44.

¹⁵ W odróżnieniu od płyt CD-RW płyta CD-R jest płytą kompaktową z możliwością jednokrotnego zapisu oraz wielokrotnego odczytu. Oznacza to, że raz nagrane dane nigdy nie są zastępowane kolejnymi, przy następnym nagraniu zmniejsza się pojemność nośnika. Na kwestię tą należy zwrócić uwagę w aspekcie pełnej rozliczalności danych (w przypadku ich protokolarnego brakowania).

na nośniku informatycznym nie definiował plików bezpośrednio. Dodatkowo, dostęp do plików utrudniało ich zaszyfrowanie, co było sprzeczne z algorytmem postępowania z danymi (pkt 8 A). Taki sposób utrwalania danych na płycie uniemożliwia innym osobom (np. przełożonym, czy analitykom) wgląd w jej treść w przypadku nieobecności prowadzącego sprawę. Skutkować może również całkowitym brakiem dostępu do danych w przypadku utraty hasła dostępu.

Ustalono, że w okresie poddanym kontroli nie przekazywano żadnych materiałów właściwemu prokuratorowi¹⁶. Nie były niszczone żadne dokumenty. W ocenie zespołu kontrolnego należy przeanalizować przydatność materiałów dotyczących uzyskiwania danych retencyjnych (wnioski oraz płyta CD), a w przypadku zakwalifikowania ich jako dokumenty niearchiwalne oznaczone symbole „Bc” dokonać ich protokolarnego zniszczenia, na zasadach określonych w odrębnych przepisach oraz algorytmie postępowania z danymi.

Ustalono, że funkcjonariusze uzyskujący dane posiadali upoważnienia Lokalnego Administratora Danych Osobowych, tj. Komendanta PSG Warszawa-Modlin do przetwarzania danych osobowych w zbiorach udostępnionych przez operatorów operatorów¹⁷. Zbiory te, chociaż jednorodne, zostały przez Administratora Bezpieczeństwa Zbiorów PSG Warszawa-Modlin umieszczone po dwa w jednej rubryce. Pomimo, że nie naruszono zasad ochrony danych osobowych, to w opinii Naczelnika Wydziału-Pełnomocnika Komendanta ds. Ochrony Informacji Niejawnych NwOSG nadawanie/odwoływanie uprawnień do zbiorów danych osobowych powinno następować odrębnie dla każdego zbioru. Umieszczenie kilku jednolitych zbiorów razem w rubryce, nawet jeżeli są one jednorodne i osoba otrzymuje do nich taki sam zakres uprawnień, nie jest właściwe, gdyż jakakolwiek zmiana uprawnień w jednym ze zbiorów powoduje zmianę uprawnień do pozostałych zbiorów z tej rubryki.

W zakresie nadzoru służbowego nad realizacją powyższych zadań służbowych w PSG Warszawa-Modlin ustalono, że z uwagi na brak samodzielnego uzyskiwania danych oraz niewielką liczbę kierowanych wniosków był on sprawowany przez Kierownika GOŚ poprzez weryfikowanie zasadności uzyskiwania danych retencyjnych w odniesieniu do realizowanej sprawy¹⁸. Mając na uwadze ustalenia zespołu kontrolnego, pozytywnie z uchybieniami oceniono nadzór służbowy w tym zakresie. Dla usprawnienia działalności kontrolowanej jednostki w zakresie uzyskiwania danych telekomunikacyjnych sformułowano następujące zalecenia:

1. W szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy GOŚ uzyskujących dane telekomunikacyjne uwzględnić zadanie dotyczące pozyskiwania danych telekomunikacyjnych na podstawie art. 10b ustawy o *Straży Granicznej*;
2. Rozważyć możliwość samodzielnego pozyskiwania danych telekomunikacyjnych na podstawie art. 10b ustawy o *Straży Granicznej* przez funkcjonariuszy PSG;
3. Bezpośrednio po uzyskaniu danych telekomunikacyjnych bezwzględnie utrzymywać je na płycie CD-R (jednokrotnego zapisu);
4. Zapisu uzyskanych danych na płycie CD-R dokonywać w sposób bezpośrednio definiujący pliki, bez ich zaszyfrowania, zgodnie z algorytmem postępowania z danymi;

¹⁶ Akta kontroli, s. 47.

¹⁷ Funkcjonariusze posiadali upoważnienia Lokalnego Administratora Danych Osobowych, tj. Komendanta PSG w Warszawie-Modlinie do przetwarzania danych osobowych w poszczególnych zbiorach udostępnionych przez operatorów, tj. zbiorów [redacted] Akta kontroli, s. 12-13, 15, 18, 21, 24, 26-27, 29, 31-32, 34-35, 38, 40-41, 43.

¹⁸ Akta kontroli, s. 59.

5. Dokonać analizy przydatności materiałów dotyczących uzyskiwania danych retencyjnych (wnioski oraz płyta CD), a w przypadku zakwalifikowania ich jako dokumenty niearchiwalne dokonać ich protokolarnego zniszczenia, na zasadach określonych w odrębnych przepisach oraz algorytmie postępowania z danymi;
6. Przy nadawaniu upoważnień do przetwarzania danych osobowych stosować zasadę nadawania uprawnień odrębnie dla każdego zbioru.

Kierownikowi jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania przysługuje prawo przedstawienia stanowiska do niego, zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej. Nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

Fakt przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym odnotowano w książce kontroli Placówki SG Warszawa-Modlin RWD Nr 2/5/13, karta nr 1, pozycja nr 1/2013.

Kierownik jednostki kontrolującej

KOMENDANT
Nadwileżańskiego Oddziału Straży Granicznej
Im. Powstania Warszawskiego
ppik SG Mariusz PIĘTKA

NACZELNIK
Wydział Nadzoru i Kontroli
Nadwileżańskiego Oddziału Straży Granicznej
Im. Powstania Warszawskiego
ppik SG Robert PIĘTKA

Wykonano w 2 egzemplarzach:

Egz. nr 1 – Komendant PSG Warszawa-Modlin

Egz. nr 2 – akta kontroli,

Sporządził: Zespół kontrolny (3377)

Wykonał: M.P.: (3377)

Dnia 7.08.2013 r.